

*OTP-társasház, Budapest,
Hegyalja út 1. 1970*

*Munkásörtség Országos Parancsnoksága
(később Országos Rendőr-főkapitányság,
ma irodaház) Budapest, Gellérthegy, 1985*

azok, amelyeket a maguk idején a Magyar Építőművészet is közölt. A rendezés mégis többet nyújtott, egyrészt mert néhány makettet, sőt eredeti tervlapot is láthattunk, másrészt mert egyfajta értékrendet is sugallt. Az időrendtől függetlenül kiemelve a bejáratral szembeni falra és a tárlat elejére került a fent említett hat legfontosabb épület, azt követték a Virág Csabával közös tervpályázatok, majd egy kicsit eldugva a további hat épület. Bár a pályázatok között is volt olyan, amit korábban már publikáltak, a kiállításnak ez a része tette hozzá a legtöbbet a Pázmándiról ismert képhez, miközben vitatható, hogy a tárlat egy harmadát kitevő pályázati anyag valóban egyharmadnyi jelentőségű volt-e az életműben. Pázmándi Margitról, az emberről kevés újat tudhatott meg a látogató, különösen, ha ismerte a Virág Csabáról szóló könyv (Vallomások. Architectura. Kijárat Kiadó, 1999) Pázmándi Margitra emlékező részét: egy saját készítésű szobor, egy-két régi fénykép és a tárlóba zárt újságok, dokumentumok. A személyről szinte többet mondott a Galéria vendégkönyve, amelybe a munka-, pályá- és kortársak jegyezték be emlékeiket Margóról.

Pázmándi Margit kiállítása megemlékezés volt az egyetlen kétszeres Ybl-díjas épí-

tésznőről, felidézése munkáinak és a kornak, ami sajnos hamar újra elfelejtődik, hiszen a kiállítás elbontása után nem maradt más belőle, csak a meghívó és Plesz Antal néhány soros megnyitójának a szövege. A kiállítás-hoz nem készült katalógus, s persze egy Pázmándi-monográfia sem volt kéznél, amelyet a helyszínen megvásárolva az érdeklődők többet megtudhattak volna az építésről. A korszak feldolgozására talán még nem érett meg az idő. Lehet, hogy túl sok az épület, amiből ki kell válogatni az arra érdemeseket. Lehet, hogy túl közeliek a személyes emlékek, amelyek hajlamosak a kivitelezővel és a beruházóval a normatívák szorításában folytatott kilátástalan küzdelmeket és a tervezőirodai összezártásgot mára békés közösségi idillé oldani. Lehet, hogy a hetvenes évek építészetét elfedi a szürkeség. Vagy mégsem? Pázmándi Margit épületeit fekete-fehér fotókon láttuk a kiállításon, a legjobbak mégsem tűntek szürkének. Határozott, egyszerű tömegekkel, tiszta, nagy felületekkel, ritmusokkal és kontrasztokkal dolgozott: feketével és fehérrel – talán ezen a szalon el lehetne indítani a kutatást. Még néhány év, és kíváncsiak leszünk a hetvenes évekre is, de az anyaggyűjtést már most el kell kezdeni.

Simon Mariann